

Teodor KRIŽKA

Výlov

*Ustatý rybár vyťahuje sieť
z hľbočín neba, plnú hlasných vtákov -
na jeseň, aj keď vracajú sa späť
do jarných hniezd a vykrikujú s vďakou.*

*Pozerám z brehu na ten zhon a krik,
na istotu ich dokonalých vidín.
Je iba rybár, vtáky, ja, viac nik,
zrak rukou cloním si a závidím im.*

*Chce sa mi, až tak veľmi žiada sa
ocitnúť vtedy v pomyselných sieti,
keď rybár vtákom voľnosť navracia.
Ale to smú len deti, no a svätí.*

Dobrý deň

*Tebe, čo meníš moje noci na dni
a ochraňuješ štvoro mojich stien,
a dáš mi jesť, keď iný chodí hladný,
a napojíš ma smädcom, dobrý deň!*

*Sústavne na mňa myslíš, inak nie som,
a ozaj myslíš na všetko, čo je.
To tebou kráčam, pokiaľ kráčam lesom,
ty zažíhaš mi v ušiach hoboje.*

*Menší než hláska v tvojom sne, v tom zvitku
nebeských diaľok, drobných ako bod,
viniem sa k tebe ako hrachor k lýtku
vznešených nôh aj z neúrodných pôd.*

*Narodil som sa, už tisícročia mŕtvu,
no v tvojom živom sne aj ďalej živo smiem
unúvať tvoje milosrdenstvo, ach, sľúb mi,
no sľúb mi, Pane, ďalší dobrý deň.*

Tieňohra

*To veru nie je iba tak,
keď v nebi objaví sa vták.
Vták na oblohe, pod ním tieň
vrhá sa večne do kolien.*

*Len takým tieňom som ja sám.
Vďačný som za to nebesám.
Po každú pieseň Boh
zráža ma na zem z nôh.*

*Po nebi letí vták,
iba tak, iba tak.
Ja som len jeho tieň,
ochotný zomrieť preň.*

Havrany

*Netlieskajte mi, už mi predsa tleska
svitanie na jazyku hláskami,
prázdnota vo váze, keď ovisli jej pliecka,
aj kvapka potu sluchy láska mi.*

*Ustúpila aj lámka starých kostí,
blaženosť prelieva sa do trémy.
Neuniesol by som už väčšie pocty.
Pekne vás prosím, netlieskajte mi.*

*Načo je potlesk takej hroznej fajte,
akou som ja, čo kričím do ticha.
Havrany, prosím, už mi netlieskajte,
veď moja hrud' už ani nedýcha.*

*Nestojí o to moja okarina,
v decembrovom dni ako z alpaky
aj tak už dávno, dávno načali ma
tie vaše zaliečavé zobáky.*

Maliny

*Ty si môj prameň,
hlboký, vyše ramien.
Zakaždým na kolená
vrhám sa do prameňa
so smútkom čoraz väčším,
len tak sa učlovečím.*

*Občas sa ale prameň
premieňa na cyklámen,
na studňu ohňa,
vstupuje do mňa.*

*Tým ohňom po prameni
skrz naskrz vypálený*

na spev sa kalím.

*Živý z tých horkých malín
z trpkosti sladkosť trhám,
po pierku pierko dúham.*

*Vrhám sa do plameňa
na tvár a na kolená.*

Pieta

*Po celý život vystupujem z radu,
v rade sa čaká na podlosť a zradu.
Ctižiadosť derie sa tam po chrbte
blížneho ako ku cti oplútie.*

*Nahmatajú ti na chrbtici stavec,
za stavcom stavec potom idú na vec,*

*no a keď vylezú ti na plec,
bez rozpakov ťa obesia.*

*Na smiech si potom úbohosti davov
s obesenou a oplŕvanou hlavou,
hoci ich deti na tie náročia
raz kajúcnicky kvety položia.*

*Nechcem ich vence ani náruč kvetov,
som vyznamenávaný každou vetou,
čo tancuje mi po okraji úst,
kým na pery smrť položí mi prst.*

*Odpusťte mi, že nie je z tohto sveta
ani len veršík, nieže jedna veta,
vo svete podlostí ja nemám podnájom,
kde nenávidíte sa navzájom.*

Najkrajšia báseň

*Po celý život viažem básne zo slov,
o trochu krajšie od hĺkania oslov.
Prišiel som na to - pokoj, lásku, mier
väčšmi než báseň nemo kričí zver.*

*Báseň ma schytí, srdce v hrudi zvierá,
láska a bolesť, to je básni miera,
od buka do buka mi nameria
súkno, čo volávajú nádhera.*

*Keď došije mi odev, bude isto tesný,
naposledy mi zovrie hrdlo v piesni.
Až nakoniec ma celkom uhranie
najkrajšia báseň - mlčanie.*

Zo zásob

*Nasťahoval som si zahorúca,
kým ešte vládzem, toľko krásy,
koľko sa zmestí na dno srdca,
zákruty ciest a lepšie časy.*

*Mesiac, ten jeho prísny ovál,
i Mesiac ako tenkú britvu
do srdca som si nasťahoval,
i pišťalku a trochu rytmu.*

*I ovečky, čo pasú vlkov
do srdca ako do košiara
zahnal som svojou slabou rukou,
i lásku, nech tam divy stvára.*

*Prichystaný som na najhoršie,
nemusím nikam, v perinách som,
a srdce moje práve prišlo z omše,
no a v tej zime kúri Božím jasom.*

* * *

*Za všetučko buď vd'aka,
za dobré i zlé deje,
že srdce zázrak čaká,
čo ako sklamané je.*

*Buď vd'aka všetkým javom,
milým, i tým, čo zrania,
veď v srdci, no len v pravom,
niet miesta pre zúfania.*

*Dnes ešte nevyjde to,
no zajtra zas to skúsi,
a bude jar, a leto,
a jeseň, odlet husí.*

*A všetko, čo nás zraní,
pravé i vyklamané,
zas vyzbierajú vrany,
zvýši len požehnanie.*

* * *

*Vezmite, na stôl položte si vázu,
nalejte vodu, vložte pivónie,
anjeli zbehnú ku vám, ako vládu,
a zrazu všetko mŕtve znova žije.*

*Majú tú moc aj gestá, nielen veci,
stačí, ak kútik úst sa jemne pohne,
a vzkriesi vo mne tvoju tvár, keď nie si,
sú iba v okne neumyté ohne.*

*Duša sa hýbe zboka na bok, tráva
vybuchuje a vesmír vzbíka snami.
Tak hravá ruka s nami divy stvára,
tak dajako sa zavše hráva s nami.*

Kľúč

*Ponad čas pozerám sa ku mame,
a duša lúšti, koľko chápať vládze.*

Čítame, ale čo to čítame?

Len vlastné limity a hrádze.

*Viac za nás lúšti tušenie. Ten cit,
čo orie prstom ako nežným radlom
v úhore, ako prosto, ako vôbec žiť
pred, a nie dakde za zrkadlom.*

Nemala na to mama mnoho slov.

Nevystačili si s tým ani gestá.

*A predsa s dušou smutno-radostnou
bola tam kdesi, nepohnúc sa z miesta.*

*Až po rokoch však nájde človek kľúč
od krajiny, kam neskoro už hľadiet.
Tam mama je a nad ňou za náruč
mihajúcich sa v nebi hviezd a planét.*

Smútok

*Padá sneh. Ktosi biely, vznešený
v skrehnutých prstoch dlho mrví hrudku
nad hrobom, ktorý patrí jeseni,
a niet v tom vôbec ani zamak smútku.*

*Smútok šiel inam, k ľuďom bez viery
a tam má veru ešte toľko práce,
pokým ich srdcia s láskou pomerí,
a s nádejou, čo stratila sa zase.*

VECÍČKY MOJE

*Priateľovi Tiborovi Kovalikovi.
ktorý odišiel k Pánovi 28. 11. 2019*

*Opúšťajú nás, jeden po druhom,
ešte aj tiene milovaných vecí.
Nepoviažeš ich žiadnym popruhom
a čas, čo príde, už ich sotva vzkriesi.*

*Jedného dňa sa prosto poberú
po stopách, ktoré vedú na cintorín
a zanechajú iba nádheru
v spomienkach, aj to iba poniektorým.*

*Vecičky ošúchané, bez ceny,
zlomia sa ako cestou staré kosti.
Iba ten pocit, navždy vznešený,
zanechá v srdci nejeden z tých hostí.*

*Vecičky-veci, už vás prepúšťam,
nepýtate sa, v rozkošiach či v pote,
len prikladám prst ku ústam,
dosť bolo, moje, ďakujem vám, choďte.*

*Ba ešte čosi mám tu na mysli,
vecičky moje, koľko vás tu jesto,
pozdravte tých, čo ma už predišli
a nech tam niekde pripraví mi miesto.*

Zvony

*Keď zaznie zvon, vždy narodí sa znova
maličký vesmír, v kruhoch vôkol nás
chvejú sa, šíria nevýslovné slová
a posväcujú, posväcujú čas.*

*Pre hluché uši prekladajú chvenie
ďalekých sfér, tú svätú paniku
do všetkých rečí blažených, no pre ne
zakaždým v blízkom, rodnom jazyku.*

*Pozdravujem vás, chvenia všetkých zvonov,
že naše duše krásou pasiete,
že viem aj v cudzine, kde je môj domov,
že útulnejšie mi je na svete.*

Biblia

*Niekedy siaham iba pohľadom
na chrbty kníh a po chrbtici
hladím ich všetky. Knihy zaradom
prevravia ako dobrí súpútnici.*

*Je však aj kniha, vlastne knižnica
v jedinom zväzku, medzi nimi skrytá,
čo neustále za mňa modlí sa
a skenuje ma, sústavne ma číta.*

*Je plná očí, celá od prstov
ďalekých mojich, nepoznaných predkov
a s tichou láskou, takou robustnou,
číta ma ako chlebík čerstvou striedkou.*

*Ďakujem, moji drahí, boli ste.
Vo vašich rukách naďalej sa mihá
list za listom a list po liste
číta ma ako chlebík svätá kniha.*

*Volávajú ju prosto Kniha kníh.
Bohatá je tak nevýslovne skromne.
Listujúc v nej, to každý okamih
za stránkou stránku obracia si vo mne.*

Socha

*A zobralo to do rúk sekeru,
a zobralo to do rúk ostré dláto,
podobne nikde nič tak neberú,
napľulo do dlaní a - poďme na to.*

*A rúbalo to hlava-nehlava,
uraj najprv iba nahrubo to skúsi.
Raz ľalo doľava, raz doprava
a odtínalo ľahko celé kusy.*

*A potom bralo do rúk ceruzku,
a po jej čiarach chodilo to dlátom,
vyrezávalo kúsok po kúsok,
akoby práve rozbýjalo atóm.*

*Poddávalo sa drevo pod dlátom,
pod jeho presným, nabrúseným ostrím.*

*Dláto sa nepýtalo, čo na tom
a neopýtalo sa, čo s tým.*

*A dláto nemávalo pokoja,
a nebude mať pokoj ani zajtra.
A drevo pod ním, to som ja,
a dláto vodí ruka môjho majstra.*

Pastierik vážok

*Cítim sa strážcom vážok,
pieseň mám na dôvažok,
len ako trbleť krídel,
lebo som vážky videl.*

*Keď napadá mi báseň,
len modré vážky pasiem,
a to len vo mne žobre
to dobré, čo je modré,
modrejšie od oblohy.*

*Píše si na úbohý,
suchý list môjho smútku,
hotové za minútku.*

*Na hladinu si píše
tým modrým písmom tíše.*

*Šepká si letom vážok,
iba tak, na dôvažok.*

*Šepká si čoraz väčšmi,
miluj ma a tak lieč mi
jazero duše. Žblnká
v ňom vážka tvojho slnka.*

* * *

*Zatkni ma ramenami,
bozkami zamkni náruč.
Čo láska znamená mi,
kruto ma nehou nauč.*

*Do všetkých bleskozvodov
vraz svojím náhlým jasom,
slobodnou neslobodou,
kde ty mnou, tebou ja som.*

Zrod perly

*Keď s nádherou sme sami,
niekedy neplatí,
že sme ňou požehnaní,
skôr sme ňou prekliati.*

*Niet na chleba a nájom,
len na tvár do dlaní,*

*a prekliati tým rajom
sme peklom požehnávaní.*

*Akýsi biely starec
mi podá čierny chlieb.
A z čiernych orlích vajec
sú vtáky modlitieb.*

*Súperí zrada s falšou
a úžitku niet z nich.
Dvojica čudných starcov,
čierny a biely mních.*

*A nádhera sa nahne
nad moju bledú tvár.
A v čiernom mojom bahne
dá bielej perle tvar.*

Resuscitácia

*Ak ma raz odpoja
od dýchacieho prístroja,
znehybnie moje telo.
No dielo uletelo.*

*Dielo je motýľom,
čo bol tu omylom,
navzdory svetu
pil z kvetu jednu vetu.*

*Len jednu jedinú,
ale tá svedčí mu
a za motýľa svedčí.
Ale dosť bolo rečí.*

*Nech ma len odpoja.
Dýcham vzduch pokoja.
Duch v hĺbke nozdier
modlí sa Pater Noster.*

*Zohnem sa nad plameň,
zhorím, no neklamem:
Babôčka môjho diela
už z tela uletela.*

*Život je plný zákrut,
všetci v nich zrážame sa na smrť.
Až po ten mimovoľný bod
pretekáme sa o život.*

*Aj ja sa takto pretekám.
A kam sa náhlím? Bohviekam.
K milovanému Bohu,
čo do dvier vložil nohu.*

Nezatvoria sa dvere.
Mnohí z nás v dobrej viere
aj cez tú bdelú smrť
smú nimi prekĺznuť.

Mínové pole

Netúžim viacej chytiť motýľa,
zomrie mi v dlani čochvíľa.
Keď stúpam, akoby som stúpam do mín,
mám strach, že tráve steblo zlomím.

Netrhám kvety, skoro uvädnú,
dovoľím včelám, nech mi ulietnu,
a keď ma zavše opúšťajú bratia,
verím, že naisto sa vrátia.

Okolo všetko oslovujem po mene
a odprosujem odkopnuté kamene,
ešte aj škodlivú a nenávistnú bedač.
Keď zažením sa, oľutujem, prepáč.

Nijaký svätec, iba hoviadko,
samého seba držím nakrátko
a tvoje hriechy prirátavam k svojim,
aj keď sa kríža bojím.

Na bázeň pred slovom mám dôvody,
nevymýšľam ho, samo prichodí,
no nikdy, nikdy nezovriem ho v hrsti,
aby mi neodtrhlo prsty.

Ostrov

A predsa existujú ostrovy
za horizontom zlého vlnobitia,
a predsa ich raz duša osloví,
až smutné krídla na nebo ju schytia.

Sú tam, a nič to, že ich nevidieť,
náručia piesku, také celkom drobné,
ale dosť veľké aspoň na prílet
túžob, čo v srdci šepkávajú chlopne.

Leť moje srdce, hoci po starom,
ku tieňom skál a nebotyčných paliem,
k oltárom ako listy s poštárom
nehodnej lásky, od ktorej tu šaliem.

Ostrov ľudských snov, ste, našťastie,
ako je nebo, jasné čo len chvíľu,
k vám moje srdce predsa prerastie
čo i len zlomkom túžby ako pýru.

Ostrov ako polia agávy,
ostrov ako olej do plameňa.

*Čakáte, až sa srdce pripraví,
láska je dávno pripravená.*

Fotograf

*Na fotoaparát som dal majetok,
viac ako na životnú strechu.
Aj po rokoch však nemám námietok,
nenachádzam v tom známky hriechu.
V krajinách všedných, aj tak neznámych,
nebesám kradnem každodennosť krásy.
Strácajúci sa bežný okamih,
čo cestou, Božia ruka, stratila si.
Niekedy na ne hľadím hodiny,
na každú chvíľu, čoraz väčšmi detskú.
A čo ak sú aj naše dejiny
na fotoaparáte výbuch blesku.
Ďaleko kdesi, keď sa vyčasí,
akási duša, na okamih smutná,
od seba odstúpi a sníma si
len samu seba, hĺbku svojho vnútra.*

Kto je ten blázon

*Kto je ten blázon
s plačúcim hlasom?
To predsa ja som.
Kričím tu v biede.
A čo ma k tomu vedie?
Že nemám odpovede.
Ba mám, len jednu,
no kvety ďalej vädnú.
Hodiny na pol siedmu
o siedmej v sebe ladím,
na zrkadlenie hladín,
na žiar a na dym.
Otázkou, ozaj každou,
prstami hmiel a dažďov
či prekazenou vraždou
Boh nado mňa sa skloní.
Ožíva vo svedomí,
čo si ho uvedomí.*

Výhovorka

*Nechodím nikam,
veď stále vznikám.
Rodím sa do zániku.
Niet času na paniku.*

Aj tak sa celkom asi
zbláznim z tej krásy.
Doma som ako vtáčky.
V hniezde spím postojačky,
veď vtáčie hniezda sídli
u Boha, čo im krídla
pripína o sen srdca
vždy pekne zahorúca.
Som iba motýľ,
kam by som chodil,
veď ja sám nosím krásu,
kvetu sa na nej pasú.
Na nej sa pasú srnky.
Modlitba bez kaplnky.
S Bohom si tykám,
nechodím nikam.
Neskĺzne z chodníka, nie,
ani len onikanie.
Kam by som však dal nohu,
ak kráčam v Bohu.

Busta

Otváram nemé ústa,
kamenný ako busta
a nemo, mlčky kričím,
tichom sa ohraničím.
Prišiel som s krikom na zem,
aj preto mlčky kážem,
lebo raz napadlo mi,
len ticho nedolomí
zlomené steblo trávy.
S trávou som preto na vy,
i s prachom, mojím bratom,
veď rovnako sme na tom.

* * *

Niekedy, občas, musím odísť, brat,
neďaleko, len kúsok, iba za dom,
aby som ďalej mohol ťa mať rád,
aj keď ma krmíš svojím pyšným hladom.
Tvoj hlad, vždy lačný pravdy bezodne,
zhasína všetko, čoho sa len dotkne,
i sviečočku, čo ti tak nehodne
zapáli láska v tvojom chlade potme.
Nedá sa horieť v okne, v prievane,
ak nestane sa lampáš z tvojich dlaní,

*nerozsvieti sa žiadne stmievanie,
ak vzájomnosť sa (snami) nepodelí s nami.*

Zvitok

*Sám do seba som zvinutý
v jaskynke ticha, z prachu do dlane
prebúdžajú ma ranné kohúty
v akomsi zabudnutom Kumráne.*

*Papyrus s mojou dušou úbohous
reštaurátor si v prstoch rozvíja,
ten vesmír s hviezdami a oblohou,
akoby rozvila sa ľalia.*

*Hoci sa zvitok v rukách rozsýpa,
trpezlivo vždy skladá písmená
zvedavosť túžbou taká opitá,
že všade vidí samé znamenia.*

*A moje oči v tvári má môj syn,
a môj prach bozká v objatí,
a ja už celé veky spím
nehviezdnym prachom zaviaty.*

Dom

*Môj starý domček, plný fantázie,
niekedy podobá sa na kolísku,
v nej dieťa spí, a na povale žije
Rarášok, stráži v rukách iskru.*

*Domček je starý, ale dokonalý,
už takých niet, veď dnešní stavitelia
sú pred tou krásou pyšní, preto malí,
a malosť kráse vždy len závidela.*

*Do tohto domu, do tých prostých jaslí,
prišiel i Ježiš, skromne narodiť sa.
A pastieri tam vôkol stáda pásli,
a v korunách tam spieva povíchrice.*

*Ten domček je mi kamaldulskou celou,
pozerám z okien ako z hradných strielní,
no nenachádzam vonku nepriateľov,
len ľudí nešťastných a smutných veľmi.*

*Plač nebies zima zbiera do osuhlí,
na zlo nám cynická či taká veľkorysá.
Do tohto domu, do tej starej truhly,
raz príde smrť a večnosť narodiť sa.*

*Niekde tam, v zadnej izbe, detstvo
slabučkým srdcom ešte stále tlčie.
Môj starý domček, moje náboženstvo,
len kúsok vlasti, iba za náručie.*

Piedestál

*Príjemné býva, prečo nepriznať sa,
stáť prostred obdivu a chvál.*

*No iba ak je príjemnejšia práca,
než to, čím si sa vďaka práci stal.*

*Len ak je väčšia ako všetky slasti
námaha zdvihnúť z vlastných ruín chrám,
po tehle tehla bude v rukách rásť ti,
a nezbaj na to, že si celkom sám.*

*S tebou je všetka krása toho chrámu
a s tebou sú jej sväté bremená,
a s tebou je i viera, ktorá dá mu
do okien vitráž, svetlo, znamenia.*

*A s tebou je aj, že si sebe verný,
a s tebou budú všetky obety,
a obetou, čo ako malou, ver mi,
Boh na cestu nám slepým posvieti.*

Starinár

*Mal som sen, všetko bolo po starom,
ľudia si vyberali byť, nie nebyť.
Stôl v každom dome býval oltárom
a matky s láskou žehnávali chlebík.*

*Na úsvite sa išlo na pole
a vracalo sa neraz celkom za tmy,
a vlasťou volalo sa okolie,
a ľudia vôkol volali sa bratmi.*

*No otrávil si srdcia ľudský rod
a na stôl človek vykladá si nohu,
a zhorkli v riekach hĺbky živých vôd,
a ľudia prestali sa klaňať Bohu.*

*Tí, čo sa ešte zavše poklonia,
viac uctievať v Božom tele seba.*

*Krvavý kohút kričí z nátoňa,
niet prstov na zber omrvíniok z chleba.*

*Len jeden blázon, starý antikvár,
zrníčka krásy chcel by zovrieť v hrsti.*

*Keď si však dlaňou utrel od slz tvár,
presypali sa mu tiež pomedzi tie prsty.*

Pouraz

*Nedržte sa ma, nie som v stene skoba,
po vlastnom chrbte sám len každý lez,
žiadna z ciest na inú sa nepodobá,
a čo ak som len na povraze rez.*

Po vlastných stavcoch stúpaj každý k sebe,
k prázdnote z trupu, hlavy, rúk a nôh,
veď strmina je vždy len o potrebe,
aby tú jamu zaplnil v nás Boh.

Nedržte sa ma, vôbec nie som pevný,
pevný je ten, čo bdie, ak práve spí.
Ja som len havran z vypálených strielní,
iba hlas tmy, keď zavújajú psy.

Nedržte sa ma, tiež len v kolmej stene
chrbtice svojej z prstov žmýkam krv.
Za príklad vám dám len to utrpenie,
rovnako zajtra ako dnes a prv.

Diaľky

Aj keď je to dnes zvláštne,
nie ako kedysi,
všetko si vážte,
čo dáte do misy.

Aj zrníčko sa ráta,
aj prascom pomýje.
Vážte si brata,
kým žije, pokým je.

Aj keď niet matky, otca,
prilož im k ramenu
hlavu, tak bozkom skloň sa
až k sebe samému.

Utekáš náhle z domu
a odtiaľ ujdeš tiež.
Vzdoruješ, ale komu
tým vôbec vzdoruješ?

Zo všetkého, i z básne
zostane pahreba.
Niet iných diaľok vlastne,
len k sebe, do seba.

Zástupy

Len prejdú, prejdú, prejdú pomimo,
nevenuujú im ani pohľad očí,
zrútia sa do tmy ako domino
v jedinej dlhej, nekonečnej noci.

V ich hluchých ušiach, naskrz deravých,
že nezachytia ani zrnko tónu,
sem a tam chodí smrť, ten dym a dych
vypáleného otcovského domu.

Bezprávie slávia, až ho oslávia,
rajského hada, ktorý veki visí

*v podobe obrovského pohlavia
z pekelným ohňom vypálenej misy.
Duša sa s vlastnou krásou rozviedla,
už nie ich, ani nikoho, len čiasi.
Len prejdú, prejdú, prejdú povedľa
nádeje, viery, lásky, zmyslu, spásy.*

Raj

*Až keď nás život celkom doráňa,
zarobíme si v raji na podnájom.
Odmena - láska opätovaná
je nádherná, no ešte nie je rajom.
Do rajskej zámky sadne divný kľúč.
Nehodný nenájde ho, neocení.
Nezaslúžene miluješ, tak mlč.
Raj obeta je bez odmeny.
Láska je zavše krehká inovať,
príde a práve tak sa stratí všetka.
Viac než som vôbec schopný milovať,
to je raj, v oku menší ako smietka.
Raj, to je ísť a v kúte nevyčkat',
kým zviažu dobro, stiahnu kožu z neho.
Raj, to je bruno, ktoré nesiem v zreničkách
za brata, krivo oplúťého.*

Politika

*Osievali múčku
v deravom klobúčku -
brával mi občas otec hlavu do dlaní,
keď som bol dieťa.
A ja som sa vždy tešil
na túto chvíľu
dôvery.
Hlavu som mu odovzdal
na zodpovednosť,
hojdala sa mu v rukách
ozaj ako sito
pri osievaní múky,
a sám som lietal
ako vo snách.
Po rokoch,
už dospelý,
pozerám sa na cestujúcich,
ako sa im hlavy kývajú
zo strany na stranu.
Pripomína mi to
otecovu pesničku.*

*Ale hlavami nekývu
nijaké otcove ruky,
ani im nikto nespieva.
Len autobus hrkoce
po asfaltových výmoľoch.*

*Ach, hlavy moje drahé,
preklápajúce sa
zo strany do strany!
Možno vám je takto lepšie.
Driemete ako vo snách,
múčku si presýpajú dejiny
a možno Pán Boh
zhovievavo sa usmieva,
ktohovie.*

Návod na šťastie

*Báseň je trpieť, milovať a snívať.
Krvavo plakať do bezodnej jamy
a nemať nikde domov, iba privát
u krásy, s ktorou zostávame sami.*

*A čo je krása, a čo jedna sloha?
Len dotyk s nitkou, starostlivo všitou
hľa, do purpurového pláštá Boha
s viac než matematickou hĺbkou citov.*

*Pozerám slepým zrakom na obláčky,
akoby som len siahal do ostružín.
Ale som rád, že vidím poslepiacky,
ďakujem kráse, plačem krv a slúžim.*

Zas je tu jeseň

*Zas je tu jeseň s kapsou zodranou,
vysype snehy jednej z ďalších zím.
Nociam sa sníva pokrik havranov
a my zas snívame sa im.*

*Sny za snami tak svorne kráčajú,
len naoko ich nikde vôkol niet.
Načo by mi bol cukor do čaju,
keď na perách mám horký nočný med.*

*Nožíkom sna a túžbou ďalekou
vyrezáva noc tváre do dreva.
A para stúpa z oboch hrnčekov,
aj keď len jeden z nich ma zohrieva.*

Staroba

*Staroba príde, usádza ma k oknu,
ustaté nohy dekou prikryje,
ukazuje mi, ako vonku moknú
čerešne, jablone a ľalie.*

*A okná plačú, vonkoncom nie smutné,
len ako hudba, ktorá vyvolá
z nebytia chvenie v zaprášenej lutne,
aj bez strún kvíli v skrini viola.*

*A na hudbu sa všetko mení vôkol,
a všetko, čo sa hudbe podobá,
obloha v okne, na oblohe sokol,
tak čisto vníma iba staroba.*

Keď práve sneží

*Keď práve sneží, v oknách spoza mreží
do môjho srdca sadá zvláštny jas
a ten jas vo mne potom dlho leží
ako peľ, čo sa sype na stôl z váz.*

*Snívam vás, drahá, ako keď sa hrivám
bežiacich koní zdá, že víria hviezdny prach,
tak nebesky tvár vašej nehy snívam
v zamrežovanom okne na horách.*

*Keď práve sneží, o polnoci svitá
do môjho temna od úlomkov chvíľ
a každá jedna so mnou žije, všitá
do môjho srdca. Len tak. Že som žil.*

*Hraj na mne ako Chopin, tak sa vzopni,
použi moje prsty, všetkých desať,
alebo radšej srdce, dvoje chlopni,
ako strom lásky do hudby ich presad'.*

*Zasad' ich v parku, do duše ich zasad'
a nechaj dýchať hviezdy na korene,
daj zvieratám a vtáčkom hlásať,
na čo sa človek ťažko rozpomenie.*

Naháňačka

*Včera bol spln a dnes už novolunie
na nebo píše celkom nový vek,
a hoci môj dvor bol včera v splne,
nový vek prišiel za mnou na vidiek.*

*Chce sa mu hrabať v hĺbke nočných citov,
no ak až na dno nedosiahne päť,
po nociach za mnou behá s britvou
v chlpatej ruke s briliantmi hviezd.*

*Keď pošmyknem sa na hnijúcom listí,
vidím ho jasne, pohľad spod obrú
a aj tú britvu, ako vzduchom sviští.
Z hrdla mi tečie báseň, moja vlastná krv.*

Prstoklad

*Báseň, ak má byť ako matkin chlieb,
na sluchách treba cítiť ako tep,
ako pulz srdca v strede na hrudníku
alebo ako vesmír v čase vzniku.*

*Keď stane sa a vo mne vybuchne,
stačím jej ja, to drobné výkupné,
celého si ma berie za obeť,
úplného len za jedinú vetu.*

*Opakuje mi všetko toľkokrát,
no neviem spamäti ten prstoklad,
a veľký tresk ma trhá, tak ma mýli,
že to hrá vo mne Chopin na klavíri.*

Krádež

*Zavše sa hanbím, že sám dýcham vzduch,
čo dýcha podlosť, zhnitá nevýslovne
a národ, ktorý mám rád, ako roj zlých múch
zosadne znova na najbližšom hovne.*

*Hanbím sa veru za ten puch a smrad,
na ktorý sa vždy všetka háved' zlieta,
i národ môj, čo mal som vždy tak rád -
odjakživa, už ako malé dieťa.*

*Horkosť mi stúpa strmo do hrdla,
vypaľuje mi ústa. Do seba tu kričím,
že to mnou práve láska pohrdla
a bez národa zostal som tu ničím.*

Z LISTOV MIRIAM

*Stôl, počítač... a predsa píšem tušom.
Čo? Neviem sám, veď ruka sama voďí
to stádo písmen po papieri: Tu som,
Matička Božia! Iba z tvojej pôdy
uprostred zlých a nehostinných časov
o miesto na slnku a o dážd' žobre,
len z tvojho poľa ustáva plnosť klasov.
Len z tvojej prsti rodí sa to dobré.*

*Prší naň rosa modrou blaženosťou.
Keď oráč sial, sial rovnejšie než predtým.
Ovečky písmen jedným z tvojich mostov
na pašu ženiem, k tvojim žírnym, svätým*

*pasienkom poblíž sviežich napájadiel.
Spiežovce zvonja, kade stádo kráča.
A moje pero škrípe ako hriadel'
na studni, z ktorej napája sa vtáča.
Stôl, počítač... No, o čom je to celé?
Len o živote. Že je život krása.
Ovečky predsa nemávajú ciele,
len pásť sa, dávať mlieko a zas pásť sa.*

* * *

*Len pokoj, Pane, pokoj na duši,
belasý pokoj z nehynúcich záhrad
nech nakoniec ma tichom prehluší,
len tak ma spas a iba tak ma zatrať.*

*Len pokoj nech sú moje roráty
a duša nech je tvoja, inak ničia,
a nech som až tak krásne prekliaty
mlčaním koreňov, že život k nebu kričia.*

*Ticho mi z duše vyvieraj a teč
do všetkých trochu zmysluplných vecí,
veď iba ticho je tá správna reč,
že si tak vo mne úplne, až nie si.*

Stopy

*Vyrastá klas, klas zo stratených stôp,
a každá stopa, to je zrnku hrob,
ak má klas ožiť, zrnko zomiera,
zo zrnka mýtu je klas Homéra.*

*A Homér kráča, obe chodidlá
do zeme vtláča, nahé spravidla,
a v jeho stopách klíči úroda,
a na reťaz sa pole podobá.*

*Každý sme iba kústik reťaze,
a niekto vládze, niekto nevládze,
a život má tvár dona Quijota,
ale tá tvár je tvárou života.*

*Na život smie sa premeniť len smrť,
smieš pritom ani prstom nepohnúť.
Klas klíči zo stôp, život z otrasov.
Život je Bohu vietor do vlasov.*

Inšpirácia

*Čo je to? Azda iba vánok
priloží háňku na čelo
tak nežne ako spánok,
len placho, iba nesmelo.*

*Tie okamihy, keď tak spraví,
zo všetkých sú tie najtichšie.
A básnik celkom bez opravy
tú plachosť iba zapíše.*

*Báseň si doňho chvíľku svieti
lampičkou takou maličkou,
až sa zdá, že to popamäti
chodíeva slepec s paličkou.*

* * *

*Čo je to? Tragédia? Fraška?
Zo všetkých dier sa leje lož,
no a mňa stud a hanba fliaska,
vo vrecku otvára mi nôž.*

*A v tomto svete, krásnom, Božom,
z ktorého stal sa Babylon,
podrezaný tým krivým nožom
chrčím už iba omylom.*

*Tej vašej lži som ozaj plný,
ako strom, čo je bez listia.
Túžim, nech gravitačné vlny
vesmíru okúpu ma, očistia.*

*A Slovo neustane,
kým telom človeka sa stane,
tým svätým telom s cieľom
byť telom, čo je dielom.*

*Tak s každým namáha sa
slovo, tá nepozemská krása.
Preniká vás a vašou dušou
maľuje, do jej tušov
namáča konček štetca.
Stačí len jemne chvieť sa,
byť na husličkách strunou
milostí plnou.*

* * *

*Pravda má mnoho znamení,
len podlosť v podstate sa nemení,
v hĺbke vždy zostáva tá istá,
na tisíc podôb ukrižúva Krista.*

*Pod krížom plačú, srdcia dokorán,
vyčkávajú však, kedy dokonám.
K včerajším väzňom faloš ich je nežná,
majú dnes šťastie, slobodou ich väznia.*

*Tak je to zrejme spravodlivé, kat
vlastným obetiam po čase je brat.
Kým popraví ťa, počuť milé zvuky,
vo sväteničke umýva si ruky.*

*Moc, to je najkrutejšie väzenie.
Len voľnosť božia v srdci neznemie.
Žiadna moc nevie, že sa sekla,
sama si dláždi cesty svojho pekla.*

Väzni svedomia

*Nerukovali na front, nešli do vojny
s nikým, a predsa báli sa ich mocní.
Zatvárali ich. Ale oni pokojní
zapaľovali ďalej sviece o sny.*

*Slabučkých zatvárali do cely,
za múry zo skál, za ostnaté drôty.*

*No oni pokojní a veselí
učili sa aj od zloby a psoty.*

*Môžete stvoriť peklo na zemi,
nenávisťou sa verní iba množia.
Niet takých hrozných, krutých väzení,
kam nevošla by láska, milosť Božia.*

*Pokojní svätí v čase paniky,
bezbranná láska, preto neskonala.
Tá verná statočnosť, tie pomníky,
čo nijaký čas zloby nepováľa.*

Klaun

*Som iba básnik, živá kôpka póz,
na božej kráse klauna smiešny nos.
Čím väčšmi zlý som, nevrlý a drzý,
tým menej vidno v mojich očiach slzy.*

*Plačem, plač počúvajú aleje,
pred ľuďmi plakať nebezpečné je.
Nech smejú sa mi, veď aj majú na čom,
navečer sám sa poprikrývam plačom.*

*Smiech je rub dobre zamlčaných sĺz,
slzy sú mlieko, pijem z krásnych prs.
Smiechom len skrývam, kto som, čo som,
len básnik, šašo s dlhým smiešnym nosom.*

Môj dedko

*Mal jednu Knihu, takú Knihu kníh,
knížnicu v jednom mieste tisíc zväzkov
a hoci vôbec nežil ako mních,
miloval všetko s láskou takou detskou.*

*Zem rodila mu, ako podľa nôť
šumeli klasy, všetky pekne spolu,
veď každé zrnko zavlažoval pot,
niekedy krv, keď bránil svoju roľu.*

*Navečer v skúpom svetle krátkych sviec
čítal z tej Knihy ako v poli z riadkov
otcovskej zeme, pokoj mu bral z pliec
únavu tak, že nazýval ju sladkou.*

*Kravky mu vzali, s nimi koníka,
i volky v poli odvedli mu z jarma,
súdruh mu v družstve ďalej oniká,
keď chodí zvery zaopatriť zdarma.*

*Jedného rána, nám už ďaleký,
bohatší azda od samého kráľa
s tou Knihou v rukách zaspal naveky
a jeho tvár sa od radosti smiala.*

Koľko má človek matiek

*Mária, Matka Božia, na milosť ma vezmi,
neodriekni mi, prosím, odpovedz mi,
koľko má človek matiek, viac či jednu?
Si Matkou Zeme? Odpovedz mu.*

*Sám seba celý život hľadám.
Som len prach Zeme, iba hriešny Adam.
Ale naozaj priveľký je rozdiel,
či som prach, či Duch v hĺbke mojich nozdier.*

*Niet matky Zeme, je len dielo Otca.
Adam, ty na tej Zemi vzchop sa, poť sa
a ten svoj hriešny život, taký krátky,
do Božej lásky zver a do náručia Matky.
Matičke Božej zver ho, no nie ako zviera.
Človeka z teba tvorí tvoja viera,
len tá ťa zvlieka zo zvieracej kože
pre lásku, pre milosrdenstvo Božie.*

Odkaz

*Tak rád by som sa zmieril veru,
ale mier nie je súdený nám dvom.
Nebude nikdy ani štipky mieru,
nepomeria ma s podlosťou a zlom.*

*A nech ma hoci na kolese lámu,
nech jasná bude stále moja reč.
Nebudem nikdy kamarátom klamu.
Nebude medzi nami mier, len meč.*

*Pravdu však má zlo aspoň v niečom,
zapamätajú si ju vnúčatá,*

*jazyk im bude vyplazovať mečom
naveky moja hlava uťatá.*

A just

*Aj by som umrel, verte mi, a rád.
No v živote si cením, čo je ťažšie.*

*A vidím, príľahké je umierať
vo veku zrady, ohavnosti, falše.*

*Ludí mám rád, no nenávidím klam,
predajnosť žien, a ešte väčšmi duší.
Aj by som umrel. Ako umrieť mám,
keď všetko ma to beztak hrubo dusí.*

*Už sa mi sotva chripot derie z úst.
Okriekajú ma, zdochni, starý blázon.
Aj by som umrel, ale nie, a just
naďalej budem žiť im všetkým na zlo..*

Spiatočník

*Zdravý som bol, no nekráčať som s dobou,
tobôž dnes, keď ma nohy nenesú.*

*Ja nie som priateľ vybielených hrobov,
nemajú pre mňa správnu noblesu.*

*Prebodnite ma, dorazte ma dýkou
na ulici či doma v posteli.*

*Dobre mi je len v strede spiatočníkov.
Čo narobím, keď mi už pomreli.*

*Som tu len ako relikť starých časov,
keď verilo sa na pravdu a česť.*

*Zostalo z nich už iba zopár vlasov
na holej lebke sivých, smutných hviezd.*

*Rozumejú mi už len v lese vtáčky,
aj to len, zdáva sa mi, niektoré,
a tieto verše, moje večné plačky,
čo horekujú denne v pokore.*

*Za nimi ešte každé ráno krívam
po hore, kde už ani vtáčkov niet.
Tak spiatočnícky vyspevujem nivám
svoj starožitný, neskutočný svet.*

Drahí zosnulí

*Milujem dni, keď na konároch blyštia
kvapky a les je krásou ranený.*

*Po parku chodím, odpočívam z lístia
šuchot nôh, ktorých niet viac na zemi.*

*Niekde tam predsa aspoň občas blúdia
podošvy, zodraté, už deravé,*

*a na podošvách milovaní ľudia
v odevoch, čo im nejdú k postave.*

*Do ich stôp kladiem nohy tou ich cestou
za ošarpaný cintorínsky múr
s batôžkom túžob, milostí a trestov,
v tónine ticha, raz v mol a raz v dur.*

Stopy

*Vyrastá klas, klas zo stratených stôp,
a každá stopa, to je zrnku hrob,
ak má klas ožiť, zrnko zomiera,
zo zrnka mútu je klas Homéra.*

*A Homér kráča, obe chodidlá
do zeme vtláča, nahé spravidla,
a v jeho stopách klíči úroda,
a na reťaz sa pole podobá.*

*Každý sme iba kúštik reťaze,
a niekto vládze, niekto nevládze,
a život má tvár dona Quijota,
ale tá tvár je tvárou života.*

*Na život smie sa premeniť len smrť,
smieš pritom ani prstom nepohnúť.
Klas klíči zo stôp, život z otrasov.
Život je Bohu vietor do vlasov.*

Biskup

*Berla je iba pohyblivý stred
vesmíru, ktorý posúva sa vpred,
v nedeľu, v pondelok či v stredu
pospiatky kráča, o to väčšmi vpredu.*

*Putujem ako ovca za berlou,
jednoduchou, a preto nádhernou,
a pastier za mnou dopredu ma vedie,
a na púti som s berlou stále v strede.*

*Biskupská berla je kus zábradlia,
ak by mi zrazu priepasť napadla.
Berla je stredom, ak je Bohu verná,
veď kde je Boh, tam kráča jeho berla.*

Obrázky

*Človek je nebo celé naruby,
ak stane sa mu, že sa zaľúbi.
Vtedy sa nebo v snení odvekom
naruby stáva takým človekom.*

*Keď prší, nebo práve žalostí.
Láska je rubom ľahostajnosti.*

*Prihováram sa denne k obrázku,
nech naštepí sa láska na lásku.*

*Milujem, naštepený do stromu,
čo patrí láske, viac už nikomu.
Láska je moje víno a môj chlieb,
čo daruje sa večne, bez prosieb.*

*Nemôže Krista vôbec pochopiť,
kto nevie z boku Cirkvi vodu piť,
kto z boku Krista z krvi nepije
v náručí jeho Matky Márie.*

Sviece

*Komu tak asi zapalaťujú sviece,
keď podpaľujú v parku gaštany.
A komu ich jar núka, komu nesie,
keď bielym ohňom dušu láska mi.*

*Nikoho nikde. Pre ten nezaujím
o úsvit v rozvoňanom náručí
sám si tie lustre jari prisvojujem,
nech aj mňa takto horieť naučí.*

*Nech aj ja takto takým ohňom horím,
okamih aspoň, celkom pomalým
plameňom v hĺbke srdca, ktorým
celý sa krásne pre vás popálím.*

*Nech sa aj takto rozsvietim a mením
v pradávnom lustru z kvetov na sviecu,
a nech je básňou každá z popálení,
a nech tú krásu lustre unesú.*

Eurydika

*Kráľovstvo za koňa, za báseň celú čriedu
dal by som, za kožu z vlastného chrbta, z rúk,
z hrude a z temena, zozadu, zboku, spredu,
za jeden jediný anjelsky čistý zvuk.*

*Nič mi je sláva, moc, bohatstvo, prestíž, pýcha,
ak by som nemohol počúvať rytmus sfér,
tú pieseň vesmíru, tú snovú fúgu ticha,
ten večne víťazný, odpúšťajúci mier.*

*Nesporím s Orfeom, kto z nás dvoch je tu väčší,
sporím sám so sebou o dokonalosť hviezd,
o účasť na tichu, čo na smrť dušu lieči
a z frontu v náručí smie ju až k Bohu niesť.*

*Stúpil som na mínu, roztrhala mi telo,
no ja som viac než smrť dokáže zo mňa vziať.
Som to, čo prekročiť prah svojho tela smelo.
Som žízeň po Bohu, po milosti som hlad.*

*Až do podsvetia smiem, ak šla tam Eurydika.
Taká je láska, chrám tvojich a mojich ciev,
kde telo chátra, duch Boží však nezaniká.
Kde z lebky Adama vyrastá živý spev.*

Púšťanie šarkanov

*Vybrala zo skríň zamatový kostým
po nekonečne dlhom váhaní.
Kus hodvábu jej zvýšil z leta. Čo s tým?
Šarkana z neho urobili chalani.
Jej krása bola pre tých chlapcov liekom.
Každúcky deň bol ako nedeľa,
keď v kostýme, tak zamatovo mäkkom,
stála tam, ku oblakom hľadela.
Šarkan sa vzpínal v nebi na špagáte
vysoko ako na parkúre kôň.
Podobný obraz si tiež pamätáte:
šarkan sa zrúti, chlapci bežia poň.
Ona len stojí, prizerá sa tomu,
kútikom úst sa trocha usmeje.
V kostýme zo zamatu vyšla z domu
personifikácia nádeje.*

Nomád

*Za vodou tiahne púšťou smädný nomád.
Ja tiahnem k tebe, len ti poďakovať
za hladinu, čo denne obrazí
tvoju tvár. Za kvetiny do vázy.
Za úsvit kdekoľvek, a nielen v Tatrách.
Za konský záprah. Za kameň a za prach,
že učí moju pýchu pokore.
Za Záhorie a jabloň na dvore.
Za všetko, čo si mi dal a čo nedal.
Že nie som ani boháč, ani bedár.
Že učil si ma dávať, nielen brať,
že bohatší som každou z ďalších strát.
Ďakujem za sny, za hrdosť a lásku,
že slobodne ma viedli na povrázku.
Za míny uložené do zmyslov,
za to, čo radšej ani nevyslov.
Ďakujem za hnev, že zaň moje srdce
nepreklína, že tlčie, ďakujúce
za súlad s nehou, hoci nesúlad
nutkavo odúča ju počúvať.*

*Jeseň sú čínske vázy prevrhnuté,
keď ruvali sa v hájoch o perute
anjeli, ťahom vtákov pokorené.
Pršalo perie stromov na korene.*

*Jeseň sú vtáky šalejúce s krikom,
jeseň sú listy neba nebožtíkom,
jeseň sú básne, ako vážim si ťa.
Bruškami prstov nik ich neprečíta,
ak nie tvoj smútok, odjakživa slepý.
Smrť kvitne ako suchá tráva v stepi,
ako jar unavená z vášní, ľstí a svárov,
keď naostatok padne dolu tvárou.*

Nebies je mnoho

*Nebies je mnoho. Každý má tie svoje.
Niekedy, zdá sa, sú ich celé roje.
V ich strede ako zemská os
trčí čas, osteň hrôz.*

*Do nebies kamsi ako v detstve k mame
tak náhlivo sa všetci utiekame
po strmom ostni úzkostí a bied.
Do nebies, kam sa cúva vpred.*

*Padáme strmo rovno na nebesá,
čím bolestnejšie o zem udrieme sa.
Aj mne tak v tvári zavše naviera
to moje nebo menom nádhera.*

*Každý deň si ho celé zopakujem
pre ľahostajnosť, pre váš nezaujím,
na zemi iba do času, len hosť.
Zeme je málo. Nebies dosť.*

Zabime cára

*Načo je komu cár? Len tára!
Zabime cára.
Slobodní budú poddaní,
princezné hodíme do jamy.
Skoncuje s pustou vázou,
zabime kňazov.
Olovom miesto obroku
nakrmme brzdu pokroku.
Prežitkom spravme stud.
Kulakom smrť!
Do šachty šľachtu zhodíme
za dňa, no lepšie potme.*

Červené pluky, k cieľu!
Bite tú svoloč bielu!
Nech vládne na zemi
krv, náš boh červený.
Žiť ponecháme vedcov,
kým slúžia vôli besov.
Nôž dáme im však na žily,
keby sa predsa vzpriečili.
Od Boha v súdnej hodine
celý svet oslobodíme.
Nech sa len rozplamení!
Nebude kameň na kameni.

Stromy

A v katedrále briez
stráca sa zhon a stres.
A v katedrále sosien
neolúpia ťa o sen.

Len pohľad na duby
s večným ťa zasnúbi.
Tak v katedrále bukov
dosiahneš nebo rukou.

Aleja starých líp
je na oblohu šíp.
Tvár do neba si zabor
podobne ako javor.

Rovnako ako jasene
dvíhaj zrak zasnene.
A nepoddaj sa stratám
podobne ako platan.

Tak každý boží strom
dvíha pohľad nám dvom
až katedrálne nahor,
kde Boh sa ku nám nahol.

Až človek zostarne,
o strome ako o barle
pokrivká, hoci chromý,
ku Bohu, napadlo mi.

Zázraky

Nemusím chodiť za zázrakom nikam,
netreba mi naň zvláštnu anténu.
Ku hviezdám hľadím na dvore, keď cikám
a dohora mám hlavu zvrátenú.

Málo je nocí, keď sa neotvorí
nad hlavou nebo, studňa bezodná.

*Neraz tam hore horia meteory,
so mnou, no najčastejšie bezo mňa.*

*Rozmýšľam vtedy, aká veľkorysá
krása je, keď jej neprekáža, že
obdivujeme hviezdy, ktoré z neba visia
a špiníme jej zemské vitráže.*

*Zem podo mnou je taktiež iba v Bohu,
nie iba nedosiahnuteľná obloha.
Kamkoľvek upriem zrak či opriem nohu,
stále som v samom strede bytia, u Boha.*

Ak ti je chladno

*Ak ti je chladno, zapáľ sa a hor,
zohrievaj iných, ktorí práve mrznú.
Neváhaj vôbec, zapáľ sa čím skôr
plameňom, ktorý nezhára, a slúž mu.*

*Ak ti je smutno, ak ťa zovrie chlad,
zapáľ sa zvnútra nezháravým ohňom,
udivuj sa a miluj, a maj rád,
a ďakuj Bohu, vrúcne spievaj o ňom.*

*Zapáľ si srdce, daj sa zapáliť
horiacim Duchom, ktorý dávno planie
a neber ohľad na chlad banálnych
srdc, pre ktoré je oheň iba zdanie.*

*Zapáľ si srdce, zapáľ si svoj dych,
dych nech ti horí v ústach čoraz prudšie.
Niet vecí bezcenných a banálnych,
banálne sú len chladné, mŕtve duše.*

* * *

*Sadám si pod lipu a prosím ticho, káž mi.
Hovor mi slabikami, podaruj mi kľúč
od labyrintu, kam smú iba blázni.
Káž ako karmelitán, až tak hlasno mlč.*

*Krič niekde v bunkách, vykrič v kostnej dreni
poltóny chvenia, ako farby z túb
vytláčaj slová, nech ma každé mení
v päť písmen miluj, na tri hlásky ľúb.*

*Láska je celou, úplnou a všetkou
v najmenšom zlomku, stokrát rozbitá,
a ty si ticho, aj tou svojou smietkou
požehnáš, ak ťa duša popýta.*

Koľko má človek matiek

*Mária, Matka Božia, na milosť ma vezmi,
neodriekni mi, prosím, odpovedz mi,*

*koľko má človek matiek, viac či jednu?
Si Matkou Zeme? Odpovedz mu.*

*Sám seba celý život hľadám.
Som len prach Zeme, iba hriešny Adam.
Ale naozaj priveľký je rozdiel,
či som prach, či Duch v hĺbke mojich nozdier.*

*Niet matky Zeme, je len dielo Otca.
Adam, ty na tej Zemi vzchop sa, poť sa
a ten svoj hriešny život, taký krátky,
do Božej lásky zver a do náručia Matky.
Matičke Božej zver ho, no nie ako zviera.
Človeka z teba tvorí tvoja viera,
len tá ťa zvlieka zo zvieracej kože
pre lásku, pre milosrdenstvo Božie.*

Ticho

*Tak mnoho kvetov v tichu rozkvitá.
V tichu je celá lúka rozvitá
na tisíc hlasov, na tisíce sonát.
Počujem krásu naliehavo stonať.
Navečer lúku poprikrýva hmla,
z tých tichých kvetín nezostane zbla,
ibaže náhle prihrmel by víchor.
Čo ak by však s hmlou všetku krásu vdýchol.
Buď teda ako ticho prekrásna,
prikry ma celá, ale nezhas ma.
Šepkaj mi, aj keď budem celý od hmly,
že taký tebou prikrytý som dobrý.
Nezhas ma, ale miluj na doraz,
no ani hláskou ticho nepokaz.
Buď ku mne zhovievavá, dobrá,
ak máme horieť, no a zhorieť do tla.
Buď svätým tichom taká opitá
ako tá lúka, čo ním rozkvitá
a buď ním večne, nielen zajtra, o deň,
a nech som toho ticha vôbec hoden.*

Nevyčítajte vetru

*Nevyčítajte vetru, že tak vanie,
nesúďte jeseň, že má prázdne dlane
a nepohoršujte sa nad človekom,
hreší, no možno prejde ho to vekom.
Voda je mokrá, nesúďte ju prísne,
budete súdiť studničku, až vyschne,
no neodsúďte potom ani sucho piesku.
Nevytínajte neplodivú liesku.*

Všetko, čo je, je preto, že má zmysel.
Nie je to iba trápny produkt čísel.
Nie sme len uzlík z kože s kôpkou mäsa.
Je zázrak už len to, že stretáme sa.

Neopúšťajte, koho máte radi.
Nič neľutujte, straty ani pády.
Len nelásky nech bude vám vždy ľúto.
Milujte všetkých, vaši bratia sú to.

Neodsudzujte, veru ani zlých nie,
žijeme všetci v ohni jednej vyhne,
plamene inak každého z nás liečia,
jeden je skalpel, iný ostrie meča.

Jeden z vás rúbe v boji dokrvava,
do lípy iný Krista vyrezáva,
a nad obomi úpenlivo bráni
len láska pokoj milostivých dlaní.

Óda na rosu

Žijem si, skladám ódy na rosu,
na hladiny vôd, na les, na nebesá.
Trafené husi ďalej gagocú,
inak nič zvláštne nedeje sa.

Žijem si smútok svojich nedelí,
ten časný smútok hranatý i oblý.
Vládnu mi gangstri, čo štát nechceli,
no na kraľnutie im je môj štát dobrý.

Módne je stavať pravdu na hlavu,
architektúru, harmóniu duší.
Moc takúto ma jakživ zábavu.
Ešteže krásu tá moc sotva tuší.

Neplatný cent mi strčia do dlane,
mám veru dosť, a viac mi sotva treba.
Aj pre deti mi toho toľko zostane
zo spoločného krajca chleba.

Žijem si, skladám ódy, každý deň
krmia ma mocní svojou vlastnou vínou.
Nič nestane sa, keď raz odídem,
ja vydedenec, do krajiny rýmov.

Každú moc zvrhnú, raz sa pomínie,
či pochová ma, či ma nepochová.
Rýmy sa rodia v takej krajine,
kde nezostáva nikto bez domova.

Svetové strany

*Ak prikážu ti nenávidieť sever,
ani len slovku nenávisť never.*

*A never ani na prípadnú dúhu,
čo volala by nenávidieť k juhu.*

*Srdce mi káže, hnev si z hlavy vyhod',
nebudeš nikdy nenávidieť východ.*

*Vzápätí srdce dostalo však nápad:
...a nie že budeš nenávidieť západ.*

*Vysielam teda milostivé hlásky
na všetky štyri strany lásky.*

Okno dokorán

*Nevypli, nezablokovali net,
udialo sa, čo sa už nedozviete.
Telefón zvoní, mňa však doma niet
a niet ma ani inde na planéte.*

*Niet ma a ani nebude
na žiadnej hviezde, o mne ani hlások.
U Pána Boha stojím na súde,
číta mi z očí, z dlaní, z jaziev, z vrások.*

*Až odídem, až celkom dokonám,
v každučkej chvíli, čo sa sotva mihli,
pred Bohom budem, okno dokorán,
mizerne drobný ako uško ihly.*

*Milovať nemohol si väčšmi, človeče?
Oznamuje mi rozpačitú správu.
Zdvihne však ihlu, uškom prevlečie
ako niť dušu, zatúlanú ľavu.*

Sofia

*Nanič ti bude múr či ohrada,
takáto pravda občas napadá mi.
Vezmú ti všetko, čo sa zobrať dá,
neprikuješ sa o nič reťazami.*

*Aj nad pevnosťou múrov víťazí
smrť, no a vôbec nepochybuj o tom,
nikde niet takých pevných reťazí,
čo nepretrhnú putá so životom.*

*Peniaze stratia všetku hodnotu,
zabudne ťa, kto klaňal sa ti včera.*

*Jediné ľudom treba k životu,
trvácna múdrosť - láska, nádej, viera.*

*Nebudeš s nimi nikdy žobrákom,
aj keď ti vezmú všetko do ostatku,*

*ak v svojom smútku, hoci storakom,
sám nezavrhneš v srdci Božiu Matku.*

*Rozprávaj sa, mlč s Matkou do noci,
Matka nič nikdy deťom neodmieta,
Matka, čo treba, všetko vyprosí
u svojho Syna, Spasiteľa Sveta.*

Vietor

*Tvár ani ústa, ani nohy nemá,
a predsa chodí. Prosto musí prísť.
Zaduje, z cesty nabok odfúkne ma
ľahšie než suchý, odpadnutý list.*

*Dali mu jednoduché meno vietor.
Mne sa však páči iné meno čas,
i to, že raz už na tento svet zmietol,
čo z tohto sveta pozametá zas.*

*Má oči sŕn, tie plaché oči lanie.
Len zďaleka ich tuším v krajine.
Do obličaja sústavne mi vanie,
či cítim vanúť ho, či ani nie.*

*A vanie mi aj rozháraným srdcom,
akoby hladil bielu úzkosť slúch.
V tom smutnom srdci, ustatom, no vrúcnom,
kde nadobúda krstné meno duch.*

Kolesá

*A krútia sa a krútia nebesá,
kolesá melú na vesmírnu múku
bez šumu, bez akéhokoľvek hluku.
Na aký chlebič, komu, nevie sa.*

*Vie sa len, že tie obrie žarnovy
dokola melú hrubú múku planét.
Kamene melú, melú ľudskú pamäť.
Žarnovy neba, ťažké podkovy.*

*Tak pod nohami krúti sa mi zem.
Tiež ako žarnov. Ako stará platňa,
len dávna minca, ešte chvíľu platná.
Ja, ihla, po tej platni škripocem
v kružniciach ciest a v drážkach oráčin.
Platňa sa krúti, neprestane, šumí,
ale jej piesne také blízke sú mi,
len za nimi už krívať nestačím.*

Stretnutie

*Aleja, obrys mužskej postavy
v tuneli svetla, na samučkom konci.
Sám seba čakám, že ma opraví
niekto, kto povie, iba hlavu skloň si.*

*Cestička sedom, večne nezištná,
pokorné lístie, ráno opäť mokré.
Jesenný úsvit, prosím, prepíš ma
vôňami svojich hmiel, vo svojom okre.*

*Porozhadzuj ma ako domino,
na iný spôsob do obrazu zlož ma.*

*Muž z aleje len prejde pomimo,
koncové svetlo posledného vozňa.*

*Jesenný úsvit, biele makramé.
Muž z konca rannej aleje ty sám si.*

*Tak sami seba zavše míňame,
len ako ďalšia z premrhaných šanci.*

* * *

*Aké je trápne brať sa za kolísku,
nepokúsiť sa o krok, hoci pádom.
Opúšťať treba. Matku máme blízku,
no odchádzame čoraz ďalej za dom.*

*Sme ako oheň driemajúci v uhlí.
Navštíviť hviezdu, tú a tú, a hentú...
Podobne raz tak vystúpime z truhly
za vesmír ako za stiahnutú plentu.*

*V pohári vody celé more chvie sa,
oceán skryl sa zavinutý v mušli.
Do seba ustúpim ako na nebesá,
len do srdca mi, Pane, ďalej šušli.*

Chuť

*Ak namáham sa, namáham sa rád,
tak som to videl konať svoju matku.*

*Podobne les a obilie, a sad
radostne rastú do všedného sviatku.*

*Bál som sa, ale pútnikom sa stal.
Keď skáču z hniezd, aj vtáčatá sa boja.
Radosť je krásna, lebo pred ňou žiaľ
pálil nám oči plné slz a znoja.*

*Keď temno reže ako laser lúč
slnka, jeho jas hreje nás a teší.
Ak chceš mať radosť zo slov, mlč.
Povoz je skvelý, čím viac prejdeš peši.*

Zriedkavý, o to milší je nám hosť.
Vzácné sú veci, keď ich berú od nás.
To býva krásne, čo vždy škaredosť
skúša zniesť pod zem, zdeptať na psí obraz.
Najväčší gurmán býva smäd a hlad,
chuť do života odriekaním rastie.
Ak namáham sa, namáham sa rád.
Ako by sa mi inak odhalilo šťastie.

Pohľady stamodtiaľ

O mŕtvych často nie je záujem.
Čím zmysel vecí chápeme však plnšie,
srdce nám puká. Drahí, ľutujem,
že naše skutky vidia vaše duše.

Pozeráte sa na mňa, hýbete
ústami z nebies, nemými až k zemi.
Ale keď mávam viečka privreté,
obloha hlasno gestikuluje mi.

Neukryje ma storočný môj dom
pred vašim prísny, večne bdelým zrakom.
Čudujem sa, že ešte vôbec som,
a vyzúrím sa, hoci nemám na kom.

I v pokání, i v hriechu so mnou ste,
zadržiate prchkosť zlostných pästí.
Zosnulí moji, ako po moste
vchádzate do mňa, koľko sa vás zmestí.

Neviem, čo máte so mnou za lubom,
nemáte ruky, aj keď som vás plný.
Nebohí moji, kamsi k holubom
raz predsa vaše ruky ponesú mi
úbohú dušu, sestru vašich rád.
Kričali ste ich z nebies takí nemí.
A predsa zabúdame, častokrát
len vaše telo odovzdajúc zemi.

Logos

Na všetko príde čas, a ten čas niekde bedlí,
aj keď ho nevidieť, aj keď ho nepočuť.
Celý les dávno spí v semienkach líp či jedlí,
kým ľahne pod pilou, drevený boží ľud.
A vietor, poštár tých lesných správ, nahých semien,
seje ich do prsti, do jamiek srnčích stôp.
A v každom semene je plnosť všetkých premien,
počatie, kolíska, dospelosť, smrť a hrob.
Kráčajú po sebe, no existujú vedno.
Niekde tam, v počiatku. Len ako písmenká.

*Postupne vyklíčia na zopár milých viet, no
pred nimi, ešte prv, musí byť myšlienka.*

Mám jednu vlasť

1

*Mám jednu len, a preda inú vlasť,
než všetci moji zhavranelí blížni.
V tej mojej vlasti kôň ma chodí pásť,
kde na ramene dávno cudzia spíš mi.*

*Som na jej ruži iba jeden trň
a o ten si sa mimovoľne pichla.
No na slnku tej vlasti tvár si slň,
kým ešte trvá, v toku časov rýchla.*

*Tak ako každá vlasť, tá moja zvlášť,
premieňa láskou na bohatstvo biedu.
Práve tou láskou požehnaná vlasť
aj na konci je ešte stále vpredu.*

*K nej vodi ma pásť biely vraný kôň,
čo oči má raz belasé, raz sivé.
Keď pôjdeš mimo, mierne hlavu skloň,
vanutie ducha voniava mu v hrive.*

2

*Musí mať človek ešte jednu vlasť,
kam chodia v zime nezábudky rásť,
odkiaľ sa zjari nezábudky vrátia.
Musí byť vlasť, kde žijú moji bratia.*

*Taká vlasť niekde mimo nás či v nás,
kam predišiel ma vypadnutý vlas,
existuje už iba pre to dobré,
čo spravili sme láske, ktorá žobre.*

*Cítim ju, tu je, to jej volanie,
ten sladký dych, čo tvár mi ovanie,
to teplo sotva tušeného bozku,
tú v mojich bunkách posadenú kôstku.*

*Nastáva zima, lístie oprcha
do vlasti, ktorá nie je bez ducha,
kam chodí spávať neha, múdrosť, krása,
odkiaľ sa potom opäť svieža vracia.*

*V tej dobrej vlasti niekde tam si ty,
tvoj úsmev snami na noc prikrytý,
a možno v noci sníva sa mi naschvál,
že vôbec nie ty, ale ja som zaspal.*

*Otváram viečka ešte zlepené,
roztvárajú sa v puku lupene.
Ešte som s vami, ale stáčam plásty
s túžbami už v tej inej, novej vlasti.*

Oráč

*Za pluhom šiel som, po kameni kameň
vyorával som z chudej hĺbky pôd
a každý z nich som kládol silou ramien -
v strmine k chrámu rovnovážny schod.*

*Dvíhal som skaly, každú jednu bozkal
a starostlivo kládol jednu na druhú.
Chrám časom zodvihol som zo skál,
Jakubov rebrík k nebu spod pluhu.*

*Modlím sa k Bohu, skláňajúc sa k zemi,
a bolí ma zem nielen v ramene.
No ďakujem, že nepomohli ste mi,
keď vyorával som tie kamene.*

*A ďakujem, že nebol pri tom nával,
keď jedinou mi bolo odmenou,
že som sám sebou po kúsku sa stával
každým z tých vyoraných kameňov.*

Dievčenský smútok

*Na šnúre visí, blízka vypratá
v zmätku a v bolesti, a v smútku takom mladom,
že navštevuje iba dievčatá,
keď za srdce ich vezme, vyvedúc ich za dom.*

*Ten náhly smútok plachých dievčeniec!
Život ho vyperie a vysušia ho mrazy.
Nakoniec pozbierajú sa mu na veniec
lupienky, na stôl opršané z vázy.*

*Keď prídu noci fádne, ponuré,
čas škrtá perom po zamate tela.
No teraz visí vonku na šnúre
tá vlajka, nežne vypratá a biela.*

*Tesno je vo svete
lásky, čo neľúbi.
Na klietky nenavyknete
slobodné holuby.*

*Tak duša túži preč,
von z toho objatia.
Dusí sa moja reč
od krásy dojatá.*

*Nebude z rúk vám jesť,
z tých dlaní od krvi.
Darmo jej vaša päšť
hrud' hoci rozdrví.*

Čo je to detstvo

Čo je to detstvo? Popri strachu rásť,
s rukami vedľa, čo nás zachytia,
keď nahneme sa príliš nad priepasť,
vykročiac do tmy z nebytia?

So zápalkami dovtedy sa hrať,
až oheň spáli prsty? Z plameňa
vyskočiť? Cítiť, ako chutí pád,
keď odnesú to iba kolená?

Čo je to detstvo? Kto si spomenie?
Odlupuje sa ako vrstvy chrást
k múdrosti, ako lámka v kolene.
No ako inak, ako inak rásť.

Orechy

Keď vyschne plodný strom, smútiť niet dôvodu.
Matička, si tu ty, a nič to, že si z dreva.
To drevo z orecha vydalo úrodu
a sochou stalo sa, a Bohu chválu spieva.

Keď vyschne plodný strom, dostane perute,
až oči zvlhnú mi a slzy na ňom pasú.
To drevo z orecha, na dvore vyschnuté,
neplodí ovocie, no teraz plodí krásu.

To drevo vyschnuté ožilo Matičkou,
čo Syna unúva, syn načúva jej v lone.
Keď pred ňou modlím sa s dušou tak maličkou,
básne sú orechy, už sa len skloniť po ne.

Orechy. Krása nech drieme i v najmenšom.
Matička, ty ma ňou nadobro zvnútra vynov.
Slovenská Matička, na srdci s lemešom,
čo si v ňom listuje ako pluh rodnou hlinou.

Orechy

Keď vyschne plodný strom, smútiť niet dôvodu.
Matička, si tu ty, a nič to, že si z dreva.
To drevo z orecha vydalo úrodu
a sochou stalo sa, a Bohu chválu spieva.

Keď vyschne plodný strom, dostane perute,
až oči zvlhnú mi a slzy na ňom pasú.
To drevo z orecha, na dvore vyschnuté,
neplodí ovocie, no teraz plodí krásu.

To drevo vyschnuté ožilo Matičkou,
čo Syna unúva, syn načúva jej v lone.
Keď pred ňou modlím sa s dušou tak maličkou,
básne sú orechy, už sa len skloniť po ne.

* * *

*Vystúpi z tmy, on - večný sluha smrti,
mieša strach, lož a všetkých miesi nás v tom.*

*A neprestane, kým nás neuškrtí
slobodou, rovnosťou a bratstvom.*

*A slobodu nám kreslí prsatú a nahú,
a nad slobodou anjel smrti lieta.*

*A neprestane blúzniť o pozemskom blahu
na kostiach. No tie kosti nie sú z tohto sveta.*

*Tie kosti vstanú, vzpriamia sa, my vieme,
až príde čas, čas účtovania časov
a spravodlivosť vzkriesi tvárnosť zeme
milosrdenstvom, láskou, krásou, spásou.*

Rodné

*Hroznú tmu ti prorokujú veštcí,
kričia o tom z pántov kohúty.
Keby ťa hneď preklínali všetci,
ja ťa budem chváliť do smrti.*

*Jedno, či len do tmy, a či vo dne,
nebudem si hanou jazyk drať.
Mne si stále iba jedno - rodné,
v tebe spí i otec môj, i mať.*

*Akýkoľvek plesnivý či horký
cudzincom sa vidí ten tvoj chlieb,
ja som sýty iba z tvojej kôrky,
z tvojej krásy, z tvojich modlitieb.*

*Na svete je mnoho pekných dievčat,
chytřejšie sú, možno bohatšie.
Mne však iba rodné bude svedčať.
Oželiem rád mastné koláče.*

*Až povezu moje telo stráňou,
nikto z vás nech za mnou nesmúti.
Vetrolam nech kýva, no a za ňou
kričia iba z pántov kohúty.*

Tolerantnosť

*Presvedčte ma, že sa mi to len zdalo.
Zlo množí sa a stále mu je málo.*

*Každý deň multikultúrne a tolerantne
slobodu hlása, kým z nej neuchmatne
ďalší kus, väčší ako v oceáne kryhu.
Temný frač šije podľa svojho strihu.*

*Afrika, celá k diablovej sa nalod',
zlo nemá hraníc, nemá ani národ.*

Podpaľuj kostoly a všetko ber si, vraždi,
máš predsa práva ako každý.

Zemi je v starej blúzke dávno úzko.
Mnoho je ľudí, zbombardujme Rusko.

Ani gram z mŕtvych nikam nedeje sa,
na všetkých bude opäť hojnosť mäsa.

Pretekajú sa záchrancovia zverou
na čele s deťmi s odvahou a vierou.

Vyzabíjali ovce, chránia vlky
a nielen mozgy, ľudom vykrúcajú ruky.

Denne sa zjavne vôkol oteplieva,
z plevy je múka, z múky pleva.

Zlý, zdá sa, geniálny stratég,
vykráda s besom maternice matiek.

Ešte aj Hitler môže sa zdať svätý,
keď deti požierať chcú deti.

A každý deň zlu zdáva sa to málo.
Ach, presvedčte ma, že sa mi to zdalo.

Jano

Všetko mu ide celkom samo,
rodí mu pole, záhrada.

Smejú sa mu, ten hlúpy Jano,
na tvári znoj si nezbadá.

Občas ho čosi predsa bolí,
no na chrbát má dobrú masť.

Vypotí Jano kilá soli,
aj kameň mu však musí rásť.

Hrbí sa, kríva, chodí zvláštne,
s hlavou vždy trochu na stranu.

Nevníma ani zamak zášte,
kedy zlé časy nastanú.

Nehromží, keď sa zavše potkne,
ešte ten kameň odprosí.

Vstáva i líha stále potme,
v poli je vždy už za rosy.

A namáha sa, hoci leje,
a pracuje, keď roní pot.
Nevidí zlo, zlo preňho nie je,
len láska na smrť, na život.

Kam vstúpi Jano do krajiny,
zlo vyschne rovno v koreni.

Hovorím, nie je ako iní.
Aký je teda? Blažený.

Nie Boh, sám seba človek stále trestá,
ani len na krok nepohnúc sa z miesta.
Stačí len nadužívať zopár slov,
len zo záhaľky škrtnúť zápalkou.

Ak nezapáliš sviecu v ľudskom vnútri,
tmou uhranutý budeš ďalej smutný.
Radšej mu preto zostaň pobratim,
s dojatím obdaruj ho objatím.

Bez lásky, bez objatia sme stĺp dymu,
zapaľujeme v peci samú zimu.
Kým nemilujem, chlad ma objíma
len ako vietor kúdol z komína.

Aj moje verše premenia sa v znôšku
márnosti, stečiem ako svieca z vosku
na posmech uliciam a námestiam.
Nie Boh, sám seba chladom potrestám.
Viac ako hriechu nech je lásky vo mne,
pýchu nech zatmí, čo je vo mne skromné.
Zápalka, škrtni, láska, zapáľ ma,
len hlúposť tvrdí, že si banálna.

Vonkoncom netreba ju chápať,
za krásou netreba ísť bohviekam.
Len zoblečiem si telo ako kabát,
do seba vstúpim, krásou nariekam.

Tam niekde, azda na končekoch nervov,
ale skôr ešte ďalej, nad nimi
býva to zabudnuté pole s perlou,
záhrada s dvierkami vždy zadnými.

Rozpadajú sa, na hrdzavom pánte
visia tam večnosť, k zemi úprimné.
Len vyzlečte sa z tela, telu klamte,
koľko si zaslúži, no duši, duši nie.

Kto je môj blížny

Často sa pýtam, kto je to môj blížny,
kto naozaj je priateľ môj, môj brat,
či ten, čo tak rád leští cudzie čižmy
a potom chodí na mňa žalovať?

Je môj brat ten, čo odpľúva si stranou,
dvojtvárny ako v hrubých prstoch cent,
keď raduje sa podľa cudzích plánov,
že zločincom je svätý prezident?

A môžem bratmi nazvať jeho katov,
čo neohluchli, keď mu spadol kríž

na dlažbu, zvoniac pred popravňou čatou?
A si mi bratom ty, čo ďalej sladko spíš?

Nesúdim, hoci srdce vo mne puká.
Odpúšťam zradu, na viac nemám síl,
len poprosiť, nech milosrdná ruka
zadrží pomstu, čo si neskúsil.

Nemá návšteva

Nedeľná chvíľa pozemského sviatku
zavesí sieť a v tieni hojdá ju.
Dôverne vravím, hamuj trochu, bratku,
hodinám, čo mi drzo tykajú.

Počúvam, ako pochodujú mravce
vo dverách do záhrady, na prahu
zamedzím im to, kedy sa mi zachce,
no práve na to nemám odvalu.

Nemý hosť prišiel na obed. Ten, ktorý
podpaľuje zvnútra pokoja.
A opäť som, už po koľký raz, chorý,
a rany vo mne sa už nehoja.

Ticho ma vrhá do strmín a zákrut,
do serpentín, kam lístie naveje
opojnosť viery na život a na smrť.
Umieram - na prebytok nádeje.

* * *

Budú sa chechtať do rukáva
a väčšina z nich ukáže ti chrbát,
keď na kusy ťa bude život rúbať
a košeľu ti farbiť dokrvava.

Možno sa vám to vidí čudné,
preventívne sa pýšim biedou,
vyschlo mi pole, sad aj studne,
ako Jób sedím plný vredov.

Chválim sa každou novou stratou
a moja chvála nemá hraníc.
Zato viem, či mám vôbec bratov,
kto ma má rád len - pre nič za nič.

Povzdych

Ježišu, svetlo slepých,
jediný zmysluplný prepych,
chlieb, ktorý hladných nasýti,
i živá voda tiež si ty,
bohatstvo biednych,
i odpočinutie a sila pre nich,
radosť, keď srdce zarmúti

náhla zvesť o smrti,
jediný zaručený liek,
niet na smrť žiadnych piluliek,
vzkriesenie Lazara,
čo hroby otvára,
pravda, ty usvedčuješ lož,
dostatok, ktorého je plný hrudný kôš,
sloboda hoci vo väzení,
milosrdenstvo v odpustení,
obhajca ukriždených, opak sebaklamu -
uhlový kameň chrámu.

Cigánka

Onedlho späť sa vtáky vrátia,
vynorí sa z puku svieži list.
Nech vás teda nezarmúti, bratia,
že raz každý musí vstať a ísť.

Jeseň krúti v rytme žltých tancov
hodváb svojich sukni a môj šál
len náhodou, iba nechtiac sa s ňou
do tých vírov drzo zamotal.

Príde mráz a zasklí v horách studne,
napíše však mnoho povestí,
na nikoho pritom nezabudne,
rozplače len úsmev nevesty.

Jeseň, jeseň! Nič jej nie si dlžný.
Neodoláš, keď si vydranká
zopár básní sebe do almužny.
Ach, tá jeseň, driečna Cigánka.

Zdalo sa ti, že si dávno v suchu.
Mesiac v nebi, v studni biele dno.
Zoberie ťa jeseň pod pazuchu,
povedie ťa. Kam však, nevedno.

Návšteva

Aj ja som tu len časný hosť.
Raz, až ma bude dosť
na túto pohostinnú zem,
pozbieram kosti, odídem.
Nezbadajú to, zabudnú.
Zabudli na pole i na studňu.
Nezabúda len južný vták,
kde hniezdo má, skôr naopak.
Vtáky mi boli príkladom.
Kde domov som mal a kde dom,
ukazoval mi husí šíp.
Pozbieram uzlík svojich chýb
a budem už len nohy klásť

na chodník, kde je pravá vlasť.
Kde matka je a otec môj.
Kde láska je, nie nepokoj.

Z Domu Chleba

Duch boží, ten Pán Domu chleba,
čo volávame Betlehem,
len ako vánok zide z neba
a dušu si doň odejem.

A pôjdem nahý v tomto plášti,
neublíži mi dážď a sneh,
krutý mráz, keď mi praští
pod nohou, bude ma hriať, nech
neochladnem v čase desu,
v tom čase, keď sú mŕtvoly
živšie než živí, ktorí nie sú
zvyknutí, že nič nebolí.

Kroky

Odkedy som sa uvedomil,
že žijem, lebo umieram,
a že môj život nie je omyl,
krok od a naspäť ku dverám,
učím sa žiť len pre tú chvíľu,
pre okamih, ten jediný,
pre silu podísť bez omylu
na samý okraj strminy.

Za ňou už ozaj všetko splynie
a je už všetko vo všetkom,
a všetko bude celkom iné,
a vnuk tam bude s prapredkom.

A bude tam Duch, ktorý lieči,
Duch Svätý rajskej záhrady,
a bude ticho plné rečí,
tá hudba nielen v pozadí.

A kríž tam bude iba kótou,
smrť zhorela tam ako stoh.
A v hudbe budem jednou notou,
no hudba bude môj Pán, Boh.

Septembrová

Chcel by som byť pre vás správnym činom,
vyvolávať na okamih smäd,
utíšiť ho potom ako vínom
vlastným smädom. Trpezlivo, hneď.

Do jedného povyzliekať z hanby
každý záhyb vašich vzdušných šiat,

*až tak drzo, aby namiesto vás sám by
som sa musel aspoň trochu báť.*

*Vystieram tu prázdno svojich dlaní
ako hlavne pušiek zo strielne.
Objať vás tak, jeseň, moja pani!
Ale ako objať neobjateľné!*

Len srdce

*Len srdce, ktoré ani nedýcha,
len srdce ako nespútané kone,
čo pije bolesť, víno z kalicha
nadprirodzenej milujúcej vône;*

*len srdce celé stále naruby,
len srdce ako premostenie dlaní
ponad zráz neminúcej záhuby,
no o záchrane netušiace ani;*

*len srdce ako zamlčaný krik,
len srdce, samo hĺbka, samo kalich,
len srdce, aké nepochopí nik,
kto je len z krajín večne dokonalých;*

*len srdce, ktoré bdie, keď práve spíš,
keď chvália Ťa či keď ti práve blížia,
len srdce, keď má za kariéru kríž,
len srdce stále na perutiach kríža;*

*len srdce nežné ako inovat',
keď mlčí v stajni na zárubni z dreva,
niekedy tuší, čo je milovať,
a vtedy láskou je a láska z neho spieva.*

*Len srdce, stále vrúcne ako prv,
vždy zmŕtvychvstáva na hudbu a verše,
len srdce, ktoré ženie viac než krv
a oživuje krásy, i tie najdrobnejšie.*

Výstup

*Môj domov, to je tíšina,
moja vlasť, to je mlčanie.
Výstup z nich stále desí ma,
a predsa ma vždy uhranie.*

*Opúšťam ako ženu vlasť,
vychádzam na krok zo seba,
len ktovie, či to značí rásť
zo zeme nahor do neba.*

*Napínam duch a s duchom sluch,
do vesmíru tak robím krok,
astronaut za kruh božích dúh,
krok čo krok, rok čo rok.*

Opúšťam vlasť vždy odznova,
aby som sa smel vrátiť späť
do ticha, svojho domova,
z tých svojich chabých, kusých viet.

Hodina nazvyš

Hodiny u mňa chodia dopredu,
nehľadám na to žiadne odpovede.
Keď sadáte si práve k obedu,
ja už som dávno po obedu.

Vy ešte iba chystáte sa vstať,
a ja som práve skončil súrnu prácu,
najnovšiu báseň napríklad
a pery sa mi od radosti trasú.

Hodina nazvyš tak sa hodí mi,
aj keď čas ako divý žrebček klusá.
Milujem svoje staré hodiny
na zotrvačnik ľúbiaceho srdca.

Tak celý život za mňa napíše
nie ako škrt, no v nebi cez dvojstranu
hodina, čo je stále navyše,
básne, čo tikať nikdy neprestanú.

Hodinu nazvyš nedám nikomu,
tú hodinu, keď cítim sa byť dobrým.
Tú hodinu mám ako ikonu,
pred ňou si kľakám, pred ňou sa i modlím.

Zátišie

Nič viac, nič menej, iba rovina,
a predsa nič tu nie je navyše,
a predsa všetko na nej dojíma,
horizont, nebo, potok. Zátišie.

Po piesku krížom-krážom stupaje,
krížiky vtáčích nôh, tá výšivka,
na ktorej vystrapkáva okraje
starenka noc, keď tade pokrívka.

Načúva obloha i lopúšie,
ako si vietor s vetrom lichotí
a presypajú z hrste do hrste
čas, lístie, piesok, biedne životy.

Zvážajú plné vrecia do mlyna,
nič veru nezostane navyše,
a všetko raduje a dojíma,
horizont, nebo, potok. Zátišie.